

Республика Татарстан
Совет Старогришинского
Менделеевского
муниципального района

Татарстан Республикасы
Менделеевск муниципаль
районы Иске Гришкино авыл
жирлеге Советы

РЕШЕНИЕ

КАРАР

14.10.2022 ел

№ 62

Татарстан Республикасы Менделеевск
муниципаль районының Иске Гришкино
авыл жирлеге депутаты статусы
турындагы нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары
турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законнар, «Татарстан
Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы
Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль
районының Иске Гришкино авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге уставы нигезендә
Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Иске Гришкино авыл жирлеге
Советы

Карап кылды:

1. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Иске Гришкино авыл
жирлеге депутаты статусы турындагы нигезләмәне расларга.
2. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Иске Гришкино авыл
жирлеге Советының 2016 елның 26 сентябрендәге 28 номерлы, 2021елның 12
мартындагы 21 номерлы каарлары үз көчен югалткан дип санарага.
3. Әлеге каарны Татарстан Республикасы <http://pravo.tatarstan.ru> хокукый мәгълүмат
порталында бастырып чыгарырга һәм Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль
районының рәсми сайтында «Норматив документлар» бүлгөндә урнаштырырга
www.mendeleevsk.tatar.ru

Иске Гришкино авыл жирлеге
Советы рәисе

В.В.Мамакова

Татарстан Республикасы
Менделеевск муниципаль районы
Иске Гришкино авыл жирлеге Советының
2022 елның 14 октябрендәге
62 номерлы каарына
кушымта

**Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районның
Иске Гришкино авыл жирлеге депутаты статусы турында нигезләмә**

Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районның Иске Гришкино авыл жирлеге советы депутатының хокукларын һәм бурычларын, шулай ук депутат үз вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда төп хокукий һәм социаль гарантияләрне билгели.

1 статья. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Иске Гришкино авыл жирлеге советы депутаты статусының хокукий нигезе

1. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Иске Гришкино авыл жирлеге советы депутаты статусы (алга таба - депутат) Россия Федерациисе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы законнары, «Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Иске Гришкино авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Жирле үзидарә органнары депутатның үз хокукларын һәм бурычларын нәтижәле гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыра.

2 статья. Депутатның вәкаләтләре чоры

1. Депутатның вәкаләтләре, әлеге Нигезләмәнең 3 статьясында каралган очраклардан тыш, яңа чакырылыш Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районның Иске Гришкино авыл жирлеге Советы эшли башлаган көннән башлана һәм туктатыла.

2. Депутатның вәкаләтләре чоры «Россия Федерациисендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә «Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Иске Гришкино авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы белән билгеләнә.

3 статья. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутатның вәкаләтләре тубәндәге очракта вакытыннан алда туктатыла:

1) үлем;

2) үз теләге белән отставкалар;

3) суд тарафыннан хокуктан файдалануга сәләтсез яисә хокуктан файдалану сәләтә чикләнгән дип танылса;

4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип танылса яисә вафат дип игълан ителсә;

5) аңа карата судның гаепләү каары законлы көченә керү;

6) Россия Федерациисеннән дайими яшәү урынына чыгу;

7) чит ил гражданының жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуки булган Россия Федерациисе халықара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгы йә чит ил

гражданлығы булу, Россия Федерациясе гражданы территориисендә дайми яшәү хокуқын раслаучы чит ил гражданы йә Россия Федерациясенең халықара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуқы булган чит ил гражданы яисә Россия Федерациясенең халықара шартнамәсе нигезендә яшәү хокуқын раслаучы бүтән документ яисә башка документ булу хокуқы булган чит ил гражданы гражданлығы;

8) сайлаучылар тарафыннан чакыртып алу;

9) тиешле жирле үзидарә органы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;

10) хәрби хезмәткә чакырылу яки аны алыштыручи альтернатив граждан хезмәтенә жибәрү;

11) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләуләр үтәлмәгән очракта;

12) «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган башка очракларда.

13) жирлек башлығы, жирлекнең вәкиллекле органы депутаты буларак аның вәкаләтләрен туктату.

2. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Иске Гришкино авыл жирлеге Советының депутатның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы каары вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә, ә бу нигез Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Иске Гришкино авыл жирлеге Советы сессияләре арасында барлыкка килсә, - мондый нигез барлыкка килгән көннән соң өч айдан да соңга калмыйча кабул ителә.

3. Татарстан Республикасы Президентының депутатның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы гаризасы белән мөрәҗәттәр иткән очракта, вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән очракта, әлеге гаризаны Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Иске Гришкино авыл жирлеге Советына кергән көн була.

4 статья. Депутатның таныклығы һәм күкрәк билгесе

1. Депутатка аның шәхесен һәм Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Иске Гришкино авыл жирлеге советы депутатының вәкаләтләрен раслаучы төп документы, шулай ук күкрәк билгесе булган таныклық, шулай ук ул үз вәкаләтләре чоры дәвамында кулланыла.

2. Депутатның таныклық һәм күкрәк билгесе турында нигезләмә, аларның тасвирламасы Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Иске Гришкино авыл жирлеге советы тарафыннан расланы.

5 статья. Депутат тарафыннан үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру шартлары

1. Депутат депутат эшчәнлеген үзенең депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт бурычларын үтәү белән бергә алып бара, моңа «Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Иске Гришкино авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке уставында билгеләнгән очраклар керми.

6 статья. Депутатның эшчәнлек формалары

1. Депутат эшчәнлеге рәвешләре түбәндәгеләр:

а) Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Иске Гришкино авыл жирлеге Советы утырышларында катнашу;

б) Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районны Иске Гришкино авыл жирлеге Советының комиссияләре эшендә катнашу;

в) Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районның Иске Гришкино авыл жирлеге советы каарлары проектларын карауга керту;

г) депутат гарызнамәсен керту;

д) депутат мөрәжәгатен жибәрү;

е) дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, иҗтимагый берләшмәләргә һәм аларның вазыйфай затларына тәкъдимнәр керту;

ж) тиешле вазыйфай затларга гражданнар хокукларын бозуның ачыкланган очракларын кичекмәстән кисәтү чарапларын күрүне таләп итеп мөрәжәгать итү;

з) сайлаучылар белән эш;

и) депутат берләшмәләре - фракцияләр һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу;

к) территориаль иҗтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.

2. Депутатның эшчәnlеге шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясендә һәм законнарында, «Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районның Иске Гришкино авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставында, Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районның Иске Гришкино авыл жирлеге Советы Регламентында, башка муниципаль актларда каралган башка рәвешләрдә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

7 статья. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районның Иске Гришкино авыл жирлеге утырышларында депутатның катнашуы

1. Депутат Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районның Иске Гришкино авыл жирлеге Советы утырышларында шәхсән үзе катнаша.

2. Депутат авыл жирлеге Советының утырышлар уздыру вакыты һәм урыны, карауга кертелә торган мәсьәләләр турында вакытында хәбәр итә, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча барлык кирәкле материалларны авыл жирлеге Советы [Регламенты](#) нигезендә ала. Авыл жирлеге Советы утырышында катнашу мөмкин булмаса, депутат бу хакта алдан ук авыл жирлеге советына хәбәр итә ,

Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районның Иске Гришкино авыл жирлеге Советы утырышында катнашу мөмкин булмаса, депутат бу хакта алдан ук Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районны Советына хәбәр итә.

3. Депутат тубәндәгеләргә хокуклы:

1) Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районны Советында комиссиясендә сайларга ,тиешле вазыйфага сайланырга,

2) Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районның Иске Гришкино авыл жирлеге советын карау өчен сораулар бирергә;

3) Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районның Иске Гришкино авыл жирлеге советы тарафыннан төзелә торган органнарны һәм авыл жирлеге Советы тарафыннан сайланучы (билгеләнеп куела, килештерелә) вазыйфай затлар кандидатураларын формалаштыру мәсьәләләре буенча фикер белдерергә;

4) хокук иҗат инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районның Иске Гришкино авыл жирлеге Советының хокукый актлары проектларын кертергә;

5) Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районны Иске Гришкино авыл жирлеге Советының каарлар проектларына һәм башка актларына тәзәтмәләр керту, көн тәртибенә карата тәкъдимнәр һәм искәрмәләр кертергә;

6) Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районның Иске Гришкино авыл жирлеге Советы утырышында Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районны Советы каршында хисап яисә хисап бирүче яисә вазыйфай зат мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертергә;

7) Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районның Иске Гришкино

авыл жирлеге Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;

8) Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районның Иске Гришкино авыл жирлеге Советы утырышларында, аның фикеренчә, ижтимагый әһәмияткә ия гражданнарның мөрәҗәгатьләрен иғълан итәргә;

9) үз тәкъдимнәрен нигезләп һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясарга, белешмәләр һәм аңлатмалар бирергә;

10) Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районның Иске Гришкино авыл жирлеге Советының утырышлар беркетмәләренән эчтәлеге белән танышырга.

4. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районның Иске Гришкино авыл жирлеге советы утырышында депутат тарафыннан әйтеплән тәкъдимнәр һәм искәрмәләр Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районның Иске Гришкино авыл жирлеге Советының тиешле комиссиясе тарафыннан карала һәм тикшерелә.

8 статья. Депутатның Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районаны Иске Гришкино авыл жирлеге Советының дайми һәм вакытлы комиссияләре эшендә катнашуы.

1. Депутат Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районның Иске Гришкино авыл жирлеге советы комиссияләренән эшендә шәхсән катнаша, ул шуларның әгъзасы булып тора, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр турында фикер алышуда һәм караплар кабул итүдә катнаша.

2. Депутат әгъзасы булмаган комиссияләр эшендә катнаша, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр турында фикер алышуда һәм кинәш бирү тавышы хокуки белән караплар кабул итүдә катнаша ала.

9 статья. депутатның Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районның Иске Гришкино авыл жирлеге Советы * һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үтәүдә катнашуы

1. Депутат Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районның Иске Гришкино авыл жирлеге Советы һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үз компетенцияләре чикләрендә үтәргә тиеш.

2. Депутат Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районның Иске Гришкино авыл жирлеге Советы яисә аның комиссияләре күшүү буенча муниципаль берәмлек чикләрендә булган оештыру-хокукий формаларына һәм милек рәвешләренә бәйсез рәвештә Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районның Иске Гришкино авыл жирлеге Советының Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары тарафыннан үтәлешен тикшерүдә катнаша.

3. Әлеге йөкләмәнең үтәлеше нәтиҗәләре турында депутат Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районаны Советына яисә аның комиссиясенә хәбәр итә.

10 статья. Депутат гарызнамәсе

1. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районаны Иске Гришкино авыл жирлеге Советының утырышларында депутат жирле үзидарә органнарына, жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларына, Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районаны Советы тарафыннан төzelә яисә сайланы торган башка органнар житәкчеләренә, Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районаны территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр

житәкчеләренә аларның компетенциясенә керә торган мәсьәләләр буенча депутат гарызnamәсе белән мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат гарызnamәсе - депутат мөрәжәгате, ул Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районның Иске Гришкино авыл жирлеге советы карары буенча депутат гарызnamәсе дип таныла. Депутат гарызnamәсе турындағы тәкъдим Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районның Иске Гришкино авыл жирлеге советы [Регламентында](#) билгеләнгән тәртиптә депутат яисә депутатлар төркеме тарафыннан язма рәвештә кертелә hәм иғлан ителә.

3. Жирле үзидарә органы, вазыйфаи зат, муниципаль предприятие яисә депутат таләбе юлланган учреждение житәкчесе аңа Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районның Иске Гришкино авыл жирлеге Советы билгеләгән срокны алган көннән алып 15 көннән дә соңга калмыйча язма рәвештә җавап бирергә тиеш. Жавап органнар житәкчесе, вазыйфаи зат, муниципаль предприятие яисә учреждение житәкчесе тарафыннан имзаланырга тиеш, аңа депутат гарызnamәсе жибәрелә, яисә аның вазыйфаларын вакытлыча башкаручы зат тарафыннан имза салынырга тиеш.

4. Сорай инициаторы гарызnamәдә куелган мәсьәләләрне карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы Аларны карау көне турында гарызnamә инициаторы алдан ук, әмма мәсьәләне карау көненә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

5. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Советы жирле үзидарә органын, жирле үзидарә органның вазыйфаи затын, муниципаль предприятие яисә учреждение житәкчесен Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Иске Гришкино авыл жирлеге советы билгеләгән вакытка депутат гарызnamәсе буенча кабул ителгән карарның үтәлеше турында язма җавап бирүне йәкләргә хокуклы.

11 статья. Депутат мөрәжәгате

1. Депутат мөрәжәгате дип депутатның Дәүләт хакимиите органнарына, жирле үзидарә органнарына, курсәтелгән органнарың вазыйфаи затларына, муниципаль предприятие hәм учреждение житәкчеләренә, муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан оештыру-хокукый формаларына hәм иҗтимагый берләшмәләргә, аларның компетенциясенә керүче мәсьәләләр буенча, депутат эшчәнлеге белән бәйле мәгълүмат hәм белешмәләр алу максатыннан, язмача мөрәжәгате санала.

2. Депутат мөрәжәгате депутат бланкында рәсмиләштерелә hәм депутат тарафыннан мөстәкыйль рәвештә жибәрелә.

3. Дәүләт хакимиите органнары, жирле үзидарә органнары вазыйфаи затларының, оештыру-хокукый рәвешенә hәм иҗтимагый берләшмәләргә депутат мөрәжәгатынан карау гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә hәм срокларда гамәлгә ашырыла.

4. Депутат мөрәжәгатенә җавап куелган затлар асылы буенча сораулар мөрәжәгатендә hәм мөрәжәгать жибәрелгән вазыйфаи зат тарафыннан имзаланган булырга тиеш.

12 статья. Депутатның сайлаучылар белән үзара мәнәсәбәте

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятиеләр, оешмалар, дәүләт hәм башка органнар колективлары белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучылар мөрәжәгатен карый, гражданнарны кабул итә, тиешле дәүләт хакимиите органнарына, жирле үзидарә органнарына hәм иҗтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук аена кимендә бер тапкыр сайлаучыларны кабул итә.

3. Депутат очрашулар вакытында алар белән, шулай ук массакүләм мәгълүмат чаралары аша сайлаучыларга үз эшчәнлеге

турында сайлаучыларга хәбәр итә.

4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэммин итү چарапарын күрә:

алардан көргөн тәкъдимнәрне, шикаятыләрне карый, үз вәкаләтләре чикләрендә аларда булган мәсьәләләрне дөрес чишәргә ;ярдәм итә;

гражданнарын кабул итә;

ижтимагый фикерне өйрәнә һәм кирәк булганда, тәкъдимнәрне кертә

5. Депутатларның сайлаучылар белән очрашулары махсус билгеләнгән урыннарда, биналарда, йорт эчендәге территорияләрдә үткәрелә, исемлекне һәм аларны бирү тәртибен Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районның Иске Гришкино авыл жирлеге Советы билгели.

Депутатның гавами чара рәвешендә сайлаучылар белән очрашулары жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә үткәрелә.

13 статья. Депутатларның депутат берләшмәләре әшендә катнашуы

1. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районның Иске Гришкино авыл жирлеге Советы депутаты уртак эшчәнлек һәм карала торган мәсьәләләр буенча позиция белдерү өчен төзелә торган депутат фракциясе яисә төркем составына керергә хокуклы.

2. Фракцияләр һәм башка депутат берләшмәләрен төзү, теркәү һәм аларның эшчәнлеге тәртибе Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районның Иске Гришкино авыл жирлеге Советы Регламенты белән билгеләнә.

14 статья. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән үзара мөнәсәбәте

1. Депутат Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районаны Иске Гришкино авыл жирлеге советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуын тәэммин итә торган тулы хокукка ия.

2. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль района Советы депутатның сайлау округындагы эше, Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль района Советындагы эше турында, аның тарафыннан Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районаны Иске Гришкино авыл жирлеге Советының, аның органнарының каарлары һәм йөкләмәләре үтәлеше турында хәбәрен тыңларга хокуклы.

3. Жирле үзидарә органнары һәм аның вазыйфаи затлары депутатка аның әшендә кирәkle ярдәмне күрсәтәләр, жирле үзидарә органнары эшчәнлеге турында депутатка мәгълүмат бирәләр, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары эшчәнлеге турында, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары эшенең барышы турында, ижтимагый фикерне өйрәнүгә ярдәм итәләр.

15 статья. Депутатның вазыйфаи затлар тарафыннан кабул итүгә хокуку

Үз эшчәнлеге мәсьәләләре буенча депутат Менделеевск муниципаль районаны территориясендә жирле үзидарә органнарының, предприятиеләрнең, оешмаларның, муниципаль милек рәвешләрендәге учреждениеләрнең вазыйфаи затлары тарафыннан чираттан тыш кабул итү хокуқыннан файдалана.

16 статья. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокуку

Депутат жирле үзидарә органнарыннан, муниципаль оешмалардан һәм аларның

вазыйфаи затларыннан аның закон белөн саклана торган яшерен эшчәнлеге белөн бәйле булмаган мәсьәләләр буенча мәгълүмат алырга хокуклы.

17 статья. Депутатның бурычлары

1. Депутат түбәндәгеләргә бурычлы:

1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнарны, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, район Уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәргә;

2) гражданнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәэмин итәргә;

3) даими рәвештә, айга кимендә бер тапкыр, сайлаучыларны кабул итәргә;

4) оештыру-хокукый рәвешенә бәйсез рәвештә гражданнарның, оешмаларның, ижтимагый берләшмәләрнен, дәүләт хакимиите органнарының, жирле үзидарә органнарының мөрәҗәгатьләрен үз вакытында карапта һәм аларга җаваплар бирергә;

5) сайлаучылар алдында очрашуларда елына кимендә бер тапкыр хисап тотарга;

6) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләрне үтәргә;

7) «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны, бурычларны үтәргә;

8) әхлак һәм депутат этикасы нормаларын үтәргә;

9) дәүләт серен һәм закон белөн саклана торган башка серне сакларга, шулай ук шәхси тормышка кагыла торган белешмәләрне, гражданнарның абуен һәм абуен, депутатның вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә аңа мәгълүм булган гражданнарның абуен һәм абуен абуен фаш итми торган белешмәләрне сакларга;

10) ел саен хисап финанс елыннан соң килә торган елның 30 апреленнән дә соңға калмыйча үзенең керемнәре, чыгымнары, мәлкәте турында һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләрне, шулай ук хатынының (иренен) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләрне гамәлдәге законнар нигезендә белешмәләр тапшырырга тиеш.

2. Депутат аңа федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, район Уставы һәм башка муниципаль хокукый актлар белөн йөкләнгән башка бурычларны үти.

18 статья. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләр

1. Даими нигездә үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи депутат түбәндәгеләргә хокуклы түгел:

1) шәхсән яисә ышанычлы затлар аша эшкуарлық эшчәнлеге белөн шөгыльләнергә;

2) коммерция яисә коммерциягә карамаган оешма белөн идарә итүдә катнашу, түбәндәгә очраклардан тыш:

а) сәяси партия белөн идарә итүдә, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайланулы органы тарафыннан түләүсез нигездә катнашу, башка ижтимагый оешма, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативлары съездында (конференцияндә) яисә гомуми жыелышында, күчемсез мәлкәт милекчеләре ширкәтендә катнашу;

б) коммерциягә карамаган оешма идарәсендә (сәяси партия идарәсендә катнашудан тыш, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешманың сайланулы органы тарафыннан, башка ижтимагый оешма, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативлары съездында (конференцияндә) яисә гомуми жыелышында катнашу,

Татарстан Республикасы законында билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Президентына алдан хәбәр итеп, түләүсез нигездә катнашу;

в) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре Советы Ассоциациясендә, муниципаль берәмлекләрнең башка берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә тапшыру;

г) идарә органнарында һәм ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә оештыруны, гамәлгә куючысы (катнашучы) муниципаль берәмлек булган оешманы гамәлгә куючы (акционер) тарафыннан оешманы гамәлгә куючының вәкаләтләрен муниципаль берәмлек исеменнән гамәлгә ашыру тәртибен йә муниципаль милектәге акцияләр (устав капиталындағы өлешиләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукий актлар нигезендә тапшыру;

д) федераль законнарда каралган башка очраклар;

3) укытучы, фәнни һәм башка иҗат эшчәнлегеннән тыш, башка түләүле эшчәнлек белән шөгыльләннергә. Бу очракта, әгәр Россия Федерациясенең халықара килешүе яки Россия Федерациясе законнары белән башкасы каралмаган булса, укыту эшчәнлеге, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлек чит дәүләт, халықара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданнары һәм гражданлығы булмаган затлар акчалары хисабына финанслана алмый; әгәр Россия Федерациясенең халықара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаса, Россия Федерациясе территориясендә эш итүче коммерцияле булмаган хөкүмәткә карамаган чит ил оешмаларының һәм аларның структур бүлекчәләренең идарә органнары, попечительләр һәм күзәтүчеләр советлары, бүтән органнары составына керү;

2. Дайми нигездә вәкаләтләрне гамәлгә ашыручи депутат граждан административ яисә жинаяты эше буенча йә административ хокук бозу турындағы эш буенча яклаучы яисә вәкил (законлы вәкиллек очракларыннан тыш) буларак катнаша алмый.

19 статья. Депутат этикасы

1. Депутат закон, этика һәм мораль нормаларын тәгәл үтәргә тиеш:

1) Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Иске Гришкино авыл жирлеге советы утырышларында билгеләнгән дисциплиналы һәм регламентны сакларга;

2) башка депутатларга, вазыйфаи затларга һәм депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйле рәвештә мәнәсәбәтләргә керүче гражданнарга карата ихтирамсызлық һәм ихтирам күрсәтмәскә;

3) депутат эшчәнлегенә бәйле булмаган максатларда депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйле рәвештә үзенә мәгълүм булган белешмәләрне, әгәр бу белешмәләр дәүләт, хезмәт, коммерция, шәхси яисә закон белән саклана торган башка серне тәшкил итсәләр, фаш итмәскә һәм кулланмаска;

4) жирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелырга һәм шәхсән яисә якын туганнарына кагылышлы мәсьәләләрне хәл иткәндә жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданнар эшчәнлегенә йогынты ясау өчен депутат статусын файдаланмаска;

5) депутат бурычларын объектив башкаруда шик тудырырлык гамәлләрдән, белдерүлләрдән, гамәлләрдән тыелырга, шулай ук аның аbruена яисә аbruена Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Советына зыян китерергә сәләтле конфликтлыш хәлләрдән качарга;

6) үз бурычларын үтәгәндә мәнфәгатьләр конфликтлыша китерә торган яисә китерергә мөмкин шәхси қызыксынуы барлыкка килгәндә - бу хакта Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Иске Гришкино авыл жирлеге Советы карапы белән расланган тәртиптә Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Советына хәбәр итәргә һәм аның мәнфәгатьләр конфликтлыша булдырмауга юнәлдерелгән карапларын үтәргә;

7) Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районның Иске Гришкино авыл жирлеге советы билгеләгән гавами чыгышлар кагыйдәләрен үтәргә.

2. Депутат этикасы бозылган очракта депутатның үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районның Иске Гришкино авыл жирлеге Советы йөкләмәсе буенча билгеләнгән комиссиядә карала

20 статья. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыру гарантияләре

1. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре «Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районның Иске Гришкино авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы, Менделеевск муниципаль районның муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

2. Депутат хокукларының гарантияләре, аларны җинаять яки административ җаваплылыкка тарту, тоткарлау, арест, тентү, сорау алу, аларга карата башка җинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылганда, шулай ук торак һәм (яки) хезмәт урынын, аларның багажын, шәхси һәм хезмәт транспорт чараларын, алар тарафыннан кулланыла торган элемтә чараларын исәпкә алганда, федераль законнар белән билгеләнә

3. Депутат тавыш биргәндә белдерелгән фикер, позиция һәм аның статусына туры килә торган башка гамәлләр, шул исәптән аның вәкаләтләре чоры тәмамланганнын соң, әйтелгән фикерләре, позициясе өчен җинаять яисә административ җаваплылыкка тартыла алмый. . Элеге нигезләмә депутат тарафыннан халық алдында мыскыл итү, яла ягу яки Федераль закон белән каралган башка хокук бозу очракларына кагылмый.